

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

6 4 Å R G A N G

3. A P R I L 1 9 5 2

A V I N N H O L D E T :
GLED DERE! - JERUSALEM, DEN HELLIGE STAD,
SPLITTET OG DELT - MARIA-PORTRETTET I PRIS-
CILLAS KATAKOMBER - DIKT AV TORE ØRJASÆTER
APOSTELEN PETERS GRAV - VATIKANET - UTLANDET

NR.

13

14

NESTE NUMMER KOMMER 24. APRIL 1952.

Årets Påskegudstjenester i Oslo:

St. Olavs kirke, Akersv. 1

Palmesøndag, 6. april:
Kl. 7, 8.15, 9.45: Stille messe.
Kl. 11: Palmevigsel, prosesjon, høy-
messe.

Skjærtorsdag, 10. april:
Kl. 9: Pontifikalmesse med vigsel av
de hellige oljer, og kommunion.
Kl. 19: Hellig time. Tilbedelse hele
dagen.

Langfredag, 11. april:
Kl. 11: Pontifikalsørgegudstjeneste
m. preken.
Kl. 19: Korsveiadakt.
Påskeaften, 12. april:
Kl. 20: Vigsel av påskelyset, døpe-
vannet, fornyelse av dåpspakten,
høymesse.

1. Påskedag, 13. april:
Kl. 8.15: Messe.
Kl. 9.45: Low Mass (English Sermon).
Kl. 11: Pontifikalmesse m. preken
av Hs. Hv. Biskopen.

Kl. 19: Påskevesper.
2. Påskedag, 14. april:
Kl. 8.15 og 9.45: Stille messe.
Kl. 11: Høymesse m. preken.
Ingen aftenandakt.

Hvite søndag, 20. april:
Kl. 7 og 8.15: Stille messe.
Kl. 9: Messe m. barnas første hellige
kommunion.
Kl. 10.15: Low Mass.
Kl. 11: Sangmesse m. preken.
Kl. 19: Festandakt m. barnas vigsel-
bønn til Maria.

St. Hallvard kirke, Urtegt. 29

Skjærtorsdag:
Kl. 8: Høymesse m. påskekommu-
nion.
Kl. 19: Tilbedelsestime.

Langfredag:
Kl. 10.30: Sørgegudstjeneste m. pre-
ken.
Kl. 19: Korsveiadakt.

Påskelørdag:
Kl. 20: Vigsel av påskelyset, døpevan-
net, fornyelse av dåpspakten, høy-
messe.

1. påskedag:
Kl. 8: Sangmesse.
Kl. 10.30: Høymesse med preken.
Kl. 17: Andakt.

2. påskedag:
Kl. 8: Stille messe.

Kl. 10.30: Høymesse med preken og
sakramental velsignelse.
Husk korsvei-andakten hver torsdag
kl. 19.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15

Onsdag kl. 19: Tenebræ.
Skjærtorsdag:
Kl. 8.30: Høymesse med kommunion.
Kl. 18: Sakramentsandakt og Tene-
bræ.

Langfredag:
Kl. 10.30: Præsanktifikatmesse med
preken.
Kl. 18: Korsveiadakt og Tenebræ.

Påskelørdag:
Kl. 23.15: Vigsen av påskelyset, for-
nyelse av dåpspakten, deretter høy-
messe.

1. påskedag:
Kl. 8.15: Stille messe.
Kl. 10.30: Høymesse.
Kl. 18: Kompletorium og sakraments-
andakt.
2. påskedag som på vanlige søndager.

Grefsen kapell, Glads veg 23

*Palmesøndag, 1. påskedag, 2. påske-
dag:* Alle dager kl. 9.30: Sangmesse
m. preken.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk

Skjærtorsdag:
Kl. 9.05: Høymesse med menighetens
påskeskommunion.
Kl. 17.45: Hellig time.

Langfredag:
Kl. 10.45: Sørgegudstjeneste.

Påskelørdag:
Kl. 20: Vigsel av påskelyset, døpevan-
net, fornyelse av dåpspakten, høy-
messe.

1. påskedag:
Kl. 9.05: Sangmesse med preken.
Kl. 10.45: Høymesse med preken.
Kl. 17.45: Andakt.

2. påskedag:
Kl. 9.45: Høymesse med preken. Der-
etter andakt. (Ingen fromesse.)
Hvite søndag:

Kl. 9.05: Sangmesse og andakt.
Kl. 10.45: Høymesse.

Vor Frue Villas kapell, Montebello, Smestad

Skjærtorsdag:
Kl. 7: Høymesse.

Langfredag ingen messe.
1. og 2. påskedag som alm. søndager

LILLESTRØM: På. St. Magnusdagen,
onsdag 16. april kl. 18: Innvielse av
St. Magnus kapell.

Vi trenger hårdt til en skrivemaskin
— er det noen som har en å avse
til oss?

KATOLSK UNGDOMSFORBUND,
Akersveien 5, Oslo.

Heftet

«PÅSKENATTENS NYE LITURGI»

kan bestilles gjennom

St. Olavs Forlag

Pris 50 øre.

INSTITUTTET

bruker

FYRINGSOLJE

R. C. BERTHELSENS EFTF.

Farvehandel

Glass, tapeter, vaskeartikler

Henr. Wergelandsgt. 32

Kristiansand S.

Tlf. 2270

Liturgisk kalender:

SØNDAG 6. APRIL: *Palmesøndag.* Ep. Filip. 2, 5—11. Ev. Matt. 26, 1—75; 1—66. *Mandag, tirsdag, onsdag:* Ferialdager. *Skjærtorsdag:* Ep. I. Kor. 11, 20—32. Ev. Joh. 13, 1—15. *Langfredag:* I. lesning: Oseas, 6, 1—6. II. lesn.: II. Mos. 12, 1—11. Lidelseshistorien: Joh. 18, 1—40; 19, 1—42. *Påskeaften:* Ep. Kol. 3, —4. Ev. Matt. 28, 1—7.

SØNDAG 13. APRIL: *1. Påskedag:* Ep. I. Kor. 5, 7—8. Ev. Mark. 16, 1—7. *Mandag (2. Påskedag):* Ep. Ap.gj. 10, 37—43. Ev. Luk. 24, 13—35. *Tirsdag:* (St. Magnus minnes), *onsdag, torsdag og fredag:* Oktavdager. *Lørdag:* Vigilien til Hvite-søndag.

SØNDAG 20. APRIL: *Hvite-søndag.* Ep. I. Joh. 5, 4—10. Ev. Joh. 20, 19—31. *Mandag:* Anselmus, bisk., bekj., kirkelærer. *Tirsdag:* Soter og Caius, paver og martyrer. *Onsdag:* Georg, mart. *Torsdag:* Fidelis, mart. *Fredag:* Markus, ev. *Lørdag:* Cletus og Marcellinus, paver og martyrer.

Kollekten på 1. Påskedag tilfaller prestene. — 2. Påskedag opphører de lukkede tider.

ST. OLAV

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.
Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon:
Akersv. 5 I. Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: Kl. 9—13
og 15—17. Mandag, lørdag: 9—13.
Utbetalinger tirsdag 12—13.

Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år;
for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen
og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen
onsdag aften.

ST·OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

64. ÅRGANG

3. APRIL 1952

NR. 13-14

GLEDE DERE!

«Dette har jeg talt til dere, for at min glede må være i dere, og deres glede må være fullkommen.» Joh. 15. 11.

Itså er det virkelig slik at Jesu hjerte, det sårede, gjennomstungne hjerte, rommer også glede — fullkommen, evig, guddommelig glede. Vi kunne vel nesten ikke tro det, om ikke Jesus selv hadde sagt det. Står han ikke for oss som «Smertenens mann», sorgende, lidende, kjempende? Ser vi ikke hans hellige hjerte omvundet med torne-kronen, og hans rene panne dekket med angstens blodige sved! Og vi hører hans klagende stemme: «Min sjel er bedrøvet inntil døden — —».

Og likevel må vi tro det, og fryde oss over å turde tro det, at dypest i vår Frelzers sjel bodde den evige glede, den som i den hellige julenatt brøt fram som en skjult kilde i hans hjerte, — da himmel og jord møttes i jubel som siden inn imellom banet seg veg og liksom sprenget alvoret og lidelsens tunge dekke.

«Men Jesus frydet seg i ånden!» — «Gled og fryd dere», lyder det til apostlene. «Min glede være i dere — for at deres glede må være fullkommen». *Min glede*. Hva er det da, som denne aften før hans lidelse, hadde brakt gleden til å svulme i hans hjerte?

Det var de ord han hadde talt til dem. Hans varme, inntrengende ord om den himmelske Fars kjærlighet og barmhjertighet, om hans evige planer til menneskenes frelse, om kamp og kors, båret for Guds skyld, og om den evige lønn, den evige glede i de himmelske boliger.

Dette er min glede, lyder det til de beklemte apostler, og dette skal også være deres glede, den full-

komne. Gleden over denne verden er flyktig som vind og vær, men den fullkomne glede, gleden over Gud og i Gud, den bor så dypt i sjelen, at ingen sorg, ingen lidelse, ingen nød kan drive den bort.

Det er vanskelig å forstå dette, at Jesu hjerte kunne være oppfylt av glede, mens hans menneskelige natur bevet i angst for den kommende lidelse. Like vanskelig som det kan være å forstå at martyrene gikk syngende i døden, og at forfulgte, lidende kristne har kunnet juble midt i de sværeste trengsler. Det overgår all forstand, men «hjertet har sine grunner som forstanden ikke forstår». Og vi tror det, og vi kan oppleve det. Ja, Herre, la oss oppleve det! Omdann vårt hjerte etter ditt hjerte. Opplatt vårt blikk for din barmhjertighet og godhet! Din herlighet og skjønnhet fyller vår sjel med jubel! Lær oss å glede oss ved å dele kors og lidelse med deg, og oppløft vårt sinn til lengsel etter himlens evige gleder! Du vil jo, Herre, at din glede skal bo i oss, så må du selv hjelpe oss å favne denne glede. Hjelp oss hver morgen å stemme vårt sinn til lovsang. Hjelp oss å spre gledens lys omkring oss til trøst og hjelp for vår neste. Ja, la vår glede bringe bud til andre om din kjærlighet og din makt. Herre, bevar gleden, den fullkomne glede i min sjel, for da vet jeg, at du blir hos meg, at det evige liv er begynt på jorden. Da er det solskinn i min sjel, da er der lys og vekst for alle hellige dyder, for gleden gir jo det evige liv vekst, liksom solen gir planten trivsel.

Herre, jeg åpner min sjel for din hellige glede, jeg favner den, overgir meg helt til den. Med englene vil jeg juble for deg og forkynne «den store glede». Men, Herre, la denne glede slå rot i min sjel, at ikke det første stormvær river den bort! Bevar gleden i min sjel, bevar freden i mitt hjerte! Amen.

Jerusalem — Den Hellige Stad — splittet og delt

«Ve Jerusalem!» — står det en morgen skrevet på de tykke murene. Det er i året 70 e. Kr. Oppbrakt står små grupper av kvinner i de trange smugene i Den hellige stad og diskuterer muligheten av et romersk innfall i byen. Og i det svake lyset fra oljelampene sitter menn rundt bordene i de flat-takede hus og snakker om de siste forordninger gitt av den forhatte romerske landshøvdingen. Han har sitt hovedsete i Cæsarea, og i 64 år har han regjert landet med hård hånd.

Det er en urolig tid. Religiøse svermere søker å hisse befolkningen til opprør mot okkupasjonsmakten, mens politiske agitatorer er på ferde for å få den til å nekte romerne lydighet.

«Ve Jerusalem!» hvisker kvinnene til hverandre, når de møtes ved brønnen for å hente vann. Og «Ve Jerusalem!» tenker hver enkelt innbygger ved nyheten om at sønnen til den romerske hærfører Vespasian, Titus, har leiret seg med fem divisjoner og tallrike hjelpetropper på slutningene til Skopusfjellet utenfor byen for å erobre den.

Dermed tok ulykkene til for Den hellige stad. Allerede etter 14 dager i uavlatelige, hårdnakkede kamper var de ytre forsvarsverker falt og etter ytterligere fem dager de mellomste. Til tross for enorme tap viser jødene alle forhandlingsbud tilbake. Først når de ser Templet stå i flammer, overgir de seg. Jerusalem er falt.

«Jødernes rop og ve-klager,» beretter den jødiske historieskriver Josephus Flavius, «hører man gi gjengklang fra bjergene, de døende vender øyne som er i ferd med å briste mot ruinene og utånder i sorg over Tempels ødeleggelse.» 97 000 øder ble tatt til fange, og 110 000 skal være blitt drept.

I nesten to menneskealdre lå Davids og Salomos kongelige by, som er nevnt over 800 ganger i Den hellige skrift, i grus, til spott og spe for fienden, som til ære for sin seierrike feltherre lot oppføre Titus triumfbue i Rom.

Først under keiser Hadrian blir Jerusalem igjen bygget opp. Men det ry den hadde under David, Salomo og fram for alt under Herodes den stor har byen ved Cedron ikke gjenfunnet.

*

Ennå er Den hellige stad, som en gang av korsfarerne ble hilst med jubelropet: «Jerusalem, Jerusalem — du hellige stad!» i en stilling som langt fra kan betegnes som lykkelig. Den opplever igjen noe av det samme som i året 70 og var forutsagt av Kristus.

Til tross for sine mange helligdommer som både jøder, arabere og kristne er stolt over, ble også denne by, som Berlin, Wien og Trieste et politisk tvistepunkt. I flere år har hele den kristne verden arbeidet for å få byen internasjonalsert. Ved FN's formidling er det visselig kommet til våpenstillstand mellom jøder og arabere og kanonene tier, men hatet er på begge sider like stort som før. Både jøder og arabere betrakter tilstanden i dag som noe midlertidig og begge parter krever hele byen for seg.

De to fiendtlige leire er skilt fra hverandre ved et ingenmannsland som begynner ved Damaskusporten og som ingen kan passere. Forsøker noen det, er det ensbetydende med den visse død. Bare en port er åpen ved vestsektoren, men den er under skarp oppsikt dag og natt. Bare diplomater og representanter for FN kan passere gjennom den. Den gamle bydel som en gang ble oppført av korsfarerne og som rommer de hellige steder, er på arabernes hender. Jødene har fottfeste i den nyere bydel som de betrakter som sin hovedstad.

Også i år vil pilegrimer fra utlandet oppsøke de hellige steder. Før i tiden kunne man alltid se kristne fra forskjellige nasjoner slepe seg langs Via Dolorosa med tunge kors på ryggen. Denne vei er 1200 meter lang og fører gjennom trange smug med ujevn brolegning fram til Kalvaria-berget. Den hellige korsvei er ikke helt den samme som på Kristi tid — bare utgangspunktet og avslutningen.

Men i likhet med de andre hellige steder kommer også Via Dolorosa i år til å være uten liv, for bare ytterst få våger seg under forholdene i dag til Den hellige stad for å oppleve påsken der, selv om forretningsdyktige arabere gjør alt for å gi de tilreisende et behagelig opphold. De vil nok få erfare at lysten til å oppsøke Den hellige stad ikke er så stor, ikke minst fordi den arabiske delen er overfylt av arabiske flyktninger som frister en tilværelse som i elendighet overgår alt det en kan se i europeiske flyktningeleire.

Vatikanet, Røde Kors, Den internasjonale barnehjelp og Den tyrkiske halvmåne har visselig organisert storstilte hjelpeaksjoner, men i relasjon til den nød som hersker, har det bare vært som dråper på hete stener. I en slik atmosfære er der nok av tennstoff som kan framkalle en ny eksplosjon. Den hellige far, Pave Pius XII, som med sterk uro har fulgt utviklingen i Det hellige land, retter derfor hvert år en appell til hele kristenheten om å bestorme Himmelen med bønner for alle de nødlidende i Den hellige stad. Han vet nemlig at den virkelige fred springer ut av helt andre kilder enn de politiske.

Rudi Scheilt.

ST. OLAV

ønsker alle sine lesere,
annonsører og medarbeidere

God påske!

Maria-portrettet i Priscillas Katakomber¹

Av Finn Halvorsen

En novembernatt i det hellige året 1950 vandret vi, to norske pilegrimmer, ut etter Via Salaria mot et mål, som vi under flere tidligere Romabesøk forgjeves hadde prøvd å nå frem til: Priscillas katakomber. Regntunge skyer hang lavt ned over cypressene og pinjene i Villa Savoya bak murene på venstre side av gaten. Men i Den evige stad ser himlen aldri så trøstesløs ut, at ikke et perlemorsskimrende håp om sol anes dypt inne i det grå. Og jeg gikk her og tenkte, at slik hadde det også vært med oss to: Vi hadde aldri for alvor gitt opp håpet om engang å få stå ansikt til ansikt med det eldste av alle kjente portretter av Vår frue, Guds mor. Og i dag skulle håpet bli til virkelighet.

Men jeg husket jo også, at nettopp Villa Savoya var skyld i, at dette ikke før var skjedd. Som for å gjøre det godt igjen, sendte den oss bølge på bølge av sin krydrete barnålsduft. Den hadde jo tilhørt det italienske kongehus, og siden katakombene forgrener seg inn under kong Victor Emanuels egen park og eget stuegulv, lot han ikke andre enn vitenskapens menn med innhentet tillatelse og en bevepnet guardia bevege seg gjennom dem. Nå er kokehuset borte, og hvem som vil, kan besøke Priscillas katakomber.

Nedgangen til dem finnes i benediktinerinne-klosteret ved basilikaen San Silvestro, tre kilometer fra den aurelianske muren. En av de fromme søstrene forlot den trappen hun nettopp da holdt på å skure, for selv å være vår cicerone.

Priscillas katakomber er de eldste i Roma og byens eldste kristne begravellesplass. De stammer helt fra siste halvdel av det første århundre, men ble siden utvidet og brukt gjennom flere århundrer. Navnet har de fått etter romerinnen Priscilla, som hadde sin villa her, ble en kristen og gjorde kjelleren under huset til et gravsted for seg selv og sin familie. Siden kom også venner og kjente og bad om plass der for sine døde. Kjelleren måtte bli større. Ganger og kanaler boret og buktet seg fram gjennom jorden.

Priscilla hadde en sønn, som var senator og het Pudens. Tradisjonen vil vite, at Pudens eide et hus der hvor nå kirken S. Pudenziana ligger, ikke langt fra S. Maria Maggiore. Her hos Pudens skal apostelen St. Peter ha døpt og forkynt evangeliet. En annen og mindre sikker tradisjon kan også fortelle, at St. Peter har prekt i Priscillas kjeller. At den ble et tidlig samlingssted for mange kristne, er i hvert fall sikkert. Ordet ble talt her og messen lest. Og på hyllene langs gangene fikk ikke bare de rolig avsjelede legemer sin plass, men også martyrene, ikke bare patrisier, frigivne og slaver, men også paver.

Vår vennine, benediktinerinnen, går hjemmekjent foran oss gjennom de større rum, der messen har vært og fremdeles blir lest, gjennom små kamre og lange kanaler. Men på enkelte steder av dem må hun spre litt av det dype mørke ved hjelp av vokslys.

I utseende skiller Priscillas katakomber seg ikke særlig

fra Romas andre, San Callistos', Domitillas, San Sebastianos, Sant'Agneses o. s. v. Hyllene med de døde kan være opp til fem-seks over hverandre. De fleste av de tynne helleveggene foran hulrummene, er nå knust. Også disse katakombene ble jo engang hjemsoekt av vandaler. Og de dødes legemlige rester er over alt blitt til jord. Men noen av hellene er helt eller delvis blitt bevart. Og på dem finner man alle de eldste kristne symbolene.

Mer enn symboler oppdager man på stukken i de større rummene og kamrene. I det største av dem, som har gitt navnet la capella greca, bærer veggene malerier fra det 2. og 3. århundre, klare, impresjonistiske bilder med motiver fra det gamle og det nye testamente. Vi må bli stående en god stund foran den levende framstillingen av eukaristien, Fractio panis. Den er fra begynnelsen av det 2. århundre, og det slår meg, hvor langt mere individualistiske apostelansiktene er gjengitt her enn på det tilsvarende bildet med det samme motivet i San Callistos-katakombene, men der fra slutten av det samme århundre.

Ellers beundrer vi også de levende skissene av Noah, Daniel og den gode hyrde, av kildeunderet, de tre unge mennene som en mann på den andre siden av buehvelvingen imellom dem viser bort på, av det dekorative hodet med blomsterkransen omkring, og av menneskeskikkelsen, dyrene, fuglene og blomstene, strødd omkring over vegger og tak.

— Men la Madonna? spør vi benediktinerinnen.

Og så står vi rett foran henne.

Det er i et ganske lite kammer, et kammer til bare å stanse litt opp i, før man fortsetter inn gjennom en ny gang. På en av de lengste veggene bærer den gode hyrde fåret over skuldrene. Det er et forholdsvis stort bilde, som på sett og vis dominerer hele rummet. Men ved siden av hyrden skyter et kraftig tre i været. Det strekker grenene langt ut til begge sidene, ja, på den siden som er lengst borte fra ham, helt over på den andre vesle flekken av en vegg ved siden av den ene

Madonna og profeten. — Priscillakatakombene i Rom.

¹) «Credo», 1951, nr. 5—6.

inngangen til kamret. Og der på denne flekken, utenpå og over en grav, sitter Madonna.

Benediktinerinnen må løfte voksløset høyt opp imot henne, for at vi skal kunne se henne best mulig. Madonna er jo så liten og beskjeden her også. Meget mindre av figur enn den gode hyrde. Dessuten er stukken falt av henne, og malingen med den, helt fra livet og ned. Skrammet er hun også blitt av tidens tann, så trekkene i ansiktet ikke alle sammen lenger står så klare som de engang har gjort. Men Madonna selv er hun like fullt.

Hun sitter på en stol, vi ikke kan se. Og på fanget har hun Jesusbarnet. Det har liggget med ansiktet mot brystet hennes. Men akkurat nå snur det hodet mot oss og ser på oss med et åpent barneblikk. Maria holder det under skulderen og nakken med høyre hånd, og den plutselige bevegelsen til barnet får henne til å gripe det om hofte med den venstre, for at det ikke skal gli ned av fanget. Hun behøver ikke derfor senke blikket ned imot det. Hun kjenner jo den vesle barnekroppen så godt, hun vet om hver eneste av de bevegelsene den pleier å gjøre, og risikoen ved dem. Så også nå kan hun uforstyrret la seg synke inn i sin egen tankeverden, sin egen sjel, som er ett med barnets.

Tankefull sitter Maria der og ser ned i alt det som er hendt, og som skal komme til å hende. Hun husker engelen Gabriels besøk i Nasaret og hva han sa til henne. Hun husker at hun selv er den velsignede blant kvinnene, full av nåde, og at alle jordens slekter heretter skal prise henne salig. Men enda bedre husker hun, at han hun har på fanget sitt, hennes eget barn, er Guds sønn, unnfanget ved den Hellige ånd. Hun husker alt som er blitt spådd om ham, både før og etter at han ble født av henne, jomfruen. Og hun grunder og lytter, lytter til alle disse underlige ordene fra engler og mennesker.

Hun lytter til Isaias, som for syv århundrer siden profeterte mer og klarere om jomfruens og Guds sønn enn noe annet menneske har kunnet gjøre. Det er jo også han, som står her like ved siden av henne og gjentar sine profetier.

Maleren har gjort hans skikkelse litt mindre enn Marias. Det synes som han blir ført fram tid henne i en storm. Det svarte håret flagrer om hodet på ham, og flagrer gjør også pallium, den kappen som han på filosofers vis bærer uten noen tunika under. Men i venstre hånd holder han en bokrull — sitt eget skrift? — og med høyre peker han mot en stjerne, som lyser ganske svakt gyllent over Marias hode, i aksens av hennes heldende skikkelse. Blikket er derimot vendt mot Marias ansikt.

— Se! sier hele Isaias' skikkelse: — Se, en jomfru blir fruktsommelig og føder en sønn, og hun gir ham navnet Immanuel!

En av bildets kunstneriske virkninger ligger i selve fargene. Mens profeten Isaias er gitt med et så brennende rødt, som de diskrete frescomalere i de første århundrer etter Kristus iblant gav seg selv lov til å bruke, lyser både Maria og Jesusbarnet rødgylt og helt hvitt. Maria bærer også en hvit stola og har dessuten dekket håret med et ganske hvitt slør eller velum. Jesusbarnet er helt nakent.

Men ved siden av de religiøse og kunstneriske virkninger har selve Maria-skikkelsen også en rent menneskelig, som vekker bestemte spørsmål i en og ikke gir en fred, for man har prøvd å svare på dem så godt det er mulig.

Isaias-skikkelsen er tydelig nok blitt til i kunstnerens fantasi, sannsynligvis uten engang med støtte i noen modell. Men hvordan er det med Maria? Hun skiller seg skarpt ut fra Isaias i hele stilen og uttrykket. Beåndet virker hun, og i enda langt høyere grad enn han, men hun er også så jordnær, så realistisk, at man griper seg i å tenke: Den kvinnen må jeg ha møtt engang. Hva kan det skyldes? At kunstneren her har brukt modell? I tilfelle da hvilken modell?

Arkeologene har tidsatt Madonna i Priscilla-katakombene til i begynnelsen av det 2. århundre, muligens så sent som opp til år 150. Det var en for kunsten god tid. Keiser Antonius var en fredsel mann og skapte ro i sitt store rike på både den ene og den andre måten. Den romerke bystekunst stod fremdeles på høyden. Den bysten man har av Antonius selv, gjort av en anonym mester, blir fremdeles beundret som et praktverk i sin realistiske karakteristikk. Billedhuggerne holdt seg i det hele tatt til virkeligheten. Forfallet med den utviskede individualitet og det tidløst stirrende bysantinske blikk kom meget senere.

Men hvorfor skulle malerne som kunstnere og realister ha stått tilbake for billedhuggerne? Vi vet, at de som kunstnere ikke gjorde det.

Hundre og femti år ette Kristi fødsel... På den tiden levde det enda mennesker, som hadde kjent noen av apostlene og de andre av Jesu eget følge. Biskop Polykarpos i Smyrna, som led martyrdøden i 156, hadde vært en disippel av apostelen Johannes. Om den frivigne eller slave, like god kunstner for det, som av det geistlige overoppsyn med Priscillas katakomber fikk i oppdrag å male Maria, — om han nå, før han gikk til oppgaven, søkte nøyaktige opplysninger hos noen, som selv engang hadde vært så lykkelig å få se henne? Om han har spurt, hva slags uttrykk hun hadde i øynene, og fått vite at det virket så tankefullt som her? Om han på grunnlag av den eller de andres selvsyn har gjort pannen så bred og klar som her, skilt det glatte håret i midten og formet nesen så karakterfast og viljesterk som her?

Hans Maria er en ikke helt ung kvinne. Skikkelsen har en viss moderlig bredde, og den nakne venstre armen en øm fylde, som alt sammen kan være kommet med de modnere år. De som var til opp imot år 150, kunne jo i hvert fall ikke ha sett henne som ganske ung, men først henimot den tiden, da hennes vandrings dager her på jorden var til ende. Noen har ment, at det var i året 63 Kristus tok henne opp til seg med legeme og sjel. Det er da den aldrende Guds mor vi møter her i katakombene.

Arkeologene har ingen av dem våget å antyde en slik mulighet. I sitt standardverk *Die Malereien der Katakomben Romas* fra 1903 gjør Joseph Wilpert også oppmerksom på dette. Men blir de ikke motsagt av selve fornuften? Eller gjør ikke fornuften det i hvert fall klart, at arkeologene her viser en altfor stor forsiktighet, og at de derfor godt kan ta feil? De understreker, at alt det ytre ved denne Maria-skikkelsen, selve drakten og hårfasongen også, finner man igjen hos de fleste andre kvinneskikkelser fra denne tiden. Javel. Men ikke uttrykket, ikke ansiktet, ikke det nesten udefinierbare individuelle ved hele kroppen.

Det er ingen grunn til å klynge seg til legendene. Man behøver ikke tro på den gamle historien om at evangelisten St. Lukas var maler, og at han var den første som malte Maria, og heller ikke behøver man tenke

seg, at det var av St. Lukas med malerens sans for detaljene, den anonyme kunstner i Priscilla-katakombene hentet sin viten om Maria. De fleste normalt utstyrte mennesker, også de uten malerøye, kan beskrive et annet menneske så pass nøyaktig for en kunstner, at han er i stand til å gi et noenlunde riktig inntrykk av det med sin pensel.

Hvem vet? Kanskje er den Madonna, som får en så underlig livaktighet i skjæret fra benediktinerinnens flakkende lys, et av de aller første bilder av Guds mor, ja, kanskje det aller første? Jødene selv jenga jo aldri noe menneske i sin kunst, og sikkert derfor heller ikke de første jødekristerne. Den oppgaven overlot de nok i de første par århundrer til kunstnere fra andre folk med rike tradisjoner nettopp her. Som latinerne i og omkring Roma.

Hvordan kunne man nå finne på å ville ære jomfruen med barnet her nede i en gravkjeller? Om idéen opprinnelig kan ha stammet fra en lægmann, så må allikevel presteskapet ha tatt stilling til den og latt den passere. Enda kirkehistorien forteller, at det i disse første århundrer ikke først og fremst var Maria man så opp til som den fornemste av alle de hellige hos Gud, men St. Peter. Forståelsen av Marias verk skulle bare litt etter litt trenge seg inn i de kristnes bevissthet, inntil hun i 1950 for både kristne og hedninger ble stillet fram som den over både liv og død seirende himmeldronning og forbeder.

Og likevel har vi i Priscillas katakomber beviset for, at hun allerede et par generasjoner etter sin opptagelse til himlen ble æret som den hun er. Ikke gjennom Kirkens liturgi. Men av de enfoldig troende, som midt under sorgen over sine døde, her bøyde kne, løftet de sammenlagte hendene opp mot henne og bad om hennes trøst og hjelp. Brukte de også de samme ordene som vi gjør i dag? Aja, så omtrent. For hvilke andre ord skulle de vel kunne bruke?

Benedikterinnen kan fortelle oss, at utallige pilegrimmer i dette hellige året er kommet hit som vi for å ære dette aller første bildet av Guds mor. Og var de mange sammen, så mange som det vesle kammeret og gangene på begge sider kunne romme, sang de til hennes pris. Men var de få, ba de gjerne et Ave Maria. Hun spør om vi ikke skal be det sammen nå.

Ave Maria, gratia plena, dominus tecum, benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui, Jesus...

Et lite kor av menneskerøster stiger opp mot det tankefulle blikket der oppe. Et halvhøyt hviskende kor, som kanskje allikevel teller flere stemmer enn vi selv kan høre. For kommer ikke også noen av dem fra gravene omkring, fra alle dem som i hundrer av år har hvilt her så trygt og godt i Marias egen milde, kjærlige og blide nærhet?

Så sier vi takk til benedikterinnen for at hun så vennlig har fulgt oss fram til henne, som både hun og vi elsker. Og vi kommer opp på jorden igjen og ut på Via Salaria. Men spørsmålene gjentar seg om og om igjen: Så Vår frue, Guds mor også slik ut i levende live? Har vi virkelig stirret inn i hennes sanne ansiktstrekk?

De regntunge skyene over Villa Savoya har slått en bred revne, og der blir håpet påny til virkelighet: Solen skinner fram og gjør Den evige stad og hele verden gyllen, nettopp så gyllen som stjernen over Marias hode. Og med

Frøet og hjarta

Av Tore Ørjasæter

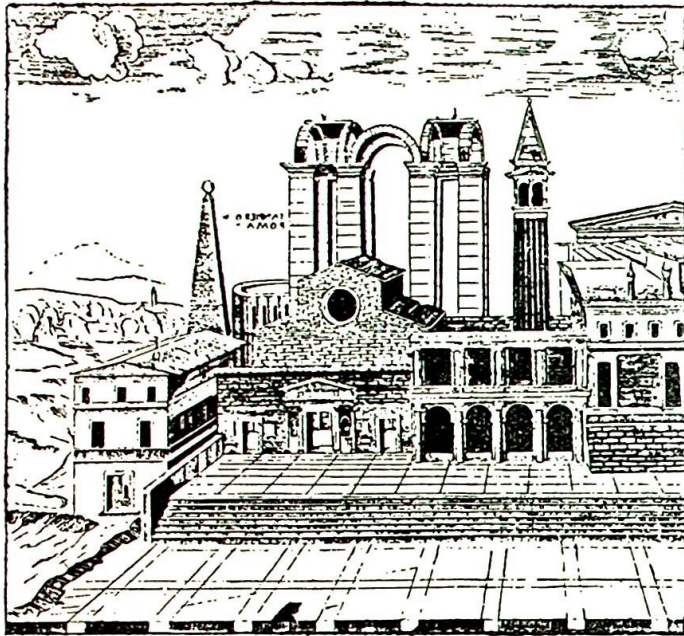
Kristussymbolet. — Pelikanen som nærer sine unger med eget blod.

*Doggi fall på frøet spiremjukt,
det livna og løyste ut sine safter
og voksterkrafter
ut av si inste spire-evne.
Ei tåre det fall på hjarta sjukt
med sin frostne grunn.
Då døma det upp i frå djupast inne
eit kjærleiksminne
som løyser frosten og vekkjer livet
i denne frigjerings-stund.*

*Ja, det er lovi for frøet og hjarta,
det blir først frigjort når det ber frukt.
Ja, det er lovi og det er gjeve:
Hjarta må gjeva seg burt
lik frøet til moldi skal det spire.
Hjarta må gjeva seg burt til alt levande
skal det leve.*

solens tennes vissheten i en om, at også et annet håp skal gå i oppfyllelse. Håpet om, at man engang — om ikke før, så i evigheten — skal få svar på det man spør om.

Finn Halvorsen.

Den nye Peterskirken reises over Konstantins basilika.

Noen dager før jul overrakte prelat dr. Ludwig Kaas i egenskap av sekretær for Peterskirkens kongregasjon sammen med fire av de arkeologer som har deltatt i utgravningene under Peterskirken, Den hellige far et praktverk i to bind: «Utgravningene under Bekjennelsealteret i Peterskirken i Vatikanet.» Dermed var det første avsnitt av de utgravningsarbeider under Vatikanets basilika som tok til i 1939, avsluttet. Impulsen til dette arbeide ble gitt ved Pave Pius XI's uttalte ønske om å bli bisatt i grottene under Peterskirken. Dette ønske ble fullbyrdet av testament-eksekutoren Pave Pius XII. Alt som kardinal-domprost ved Peterskirken hadde å få gjennomført en systematisk utforskning av området under basilikaen. Etter å være blitt valgt til pave, satte han i gang forskningsarbeidene.

Den romerske universitetsprofessor Pietro Romanelli, som er en meget ansett arkeolog, har i Osservatore Romano for 20. desember 1951 gitt en inngående vurdering av de arbeider som hittil er utført under Peterskirken.

Utgravningene skjedde i to faser. De førte til at en gammel-romersk gravby ble avdekket og at en derved fant apostelen Peters grav nøyaktig på det sted hvor kristenheten helt opp til våre dager uavbrutt har æret og hyldet Apostelfyrsten. Den gamle, kristne overlevering at apostelen Peters grav befinner seg der hvor i dag den geniale byggmester Bramante's kuppel hvelver seg over Peterskirken, er blitt stadfestet.

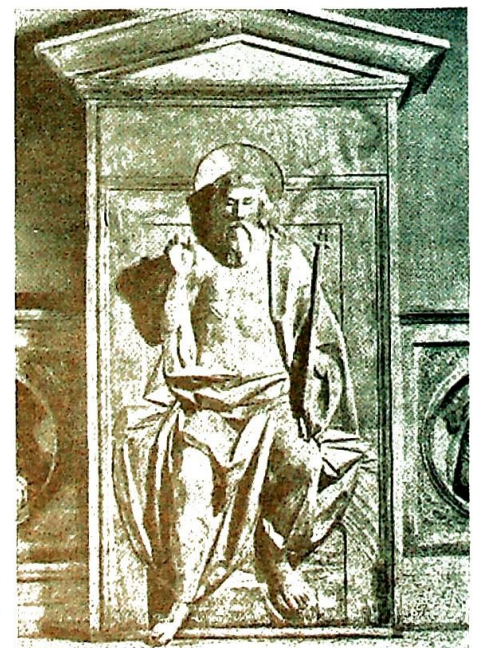
Litterære kilder hadde hittil fortalt at den romerske prest Gajus omkring år 200 hadde kunnet utpeke den hellige Petrus' gravmonument på Vatikan-høyden. Over dette lot keiser Konstantin, etter at han hadde hjulpet kristendommen fram til seier, oppføre sin store fem-

APOSTELEN P

Foreløpige resultater av utgr

skipete Peters-basilika i begynnelsen av det 4. århundre. Vesentlige deler av denne basilika er nå avdekket. For å få oppført kirken slik at Petri grav kom til å ligge i koret der alteret står, måtte keiseren la utføre omfattende grunnarbeider. Og for å bevare den jevne flate der graven fantes, lot Konstantin mausoléene fra 2. århundre — som var oppført over alt på gravområdet — fylle med grus, slik at de kunne tjene som støtter for basilikaens gulv. Ifølge romersk rett var det strengt forbudt på denne måten å krenke gravfreden. Når det likevel skjedde — og man overvant både de materielle og moralske vanskeligheter — kunne det bare skyldes at man ville bevare Apostelfyrstens grav og få den så å si trukket inn i kirkebygget.

Gravens beliggenhet kom til å bestemme anlegget av Konstantins basilika. Dens opprinnelige beliggenhet ble derved ikke antastet. Utgravningene førte også til funn av andre graver fra det 1. århundre med den samme skrå beliggenhet som apostelgraven. De gravlagte var lagt i jorden uten kiste. Ved siden av knokle rester fant man fletninger av gull som lar en formode at høye kirkelige rangspersoner var blitt gravlagt i umiddelbar nærhet av apostelgraven. Utvendig fremviser ikke Peters grav noe usedvanlig. En lukket sarkofag av «cyprisk jern» som det heter i en gammel pavelig optegnelse, ble ikke fun-

Kristus-kongefigur fra 15 årh., nå oppstilt på midtkapellets alter.

PETERS GRAV

Utgravningene under Peterskirken

net. Arkeologene, som kjenner svært få uskadde graver fra antikken, ventet derfor heller ikke å finne en vakkert lukket og forseglet stensarkofag med apostelens navn innrisset.

De enkle gravsteder som ble funnet under Bekjennelsesalteret, viser ved sin beliggenhet og ved seglet på en teglsten at det dreier seg om graver fra siste halvdel av 1. århundre. Disse gravsteder og det smale lende som omgir dem, er merkelig nok ikke blitt antastet under oppførelsen av de mange hedenske mausoléer som ble oppført over hele området i 2. århundre, og som er plassert i to rader langs gravhøydens slutninger, mausoléer som delvis senere ble forvandlet til kristne gravsteder. Under utgravningene ble det *troué* over Peters grav som omtales av den romerske prest Gajus, avdekket. Og det lille tempel av teglsten som samtidig ble utgravet, viser at dette *troué* ble oppført omkring år 150. Det besto av en høy nisje med et skjermtak, båret oppe av to marmorsøyler. Rundt omkring fant man graver med marmorsarkofager fra det 4. århundre. Keiser Konstantin hadde latt anbringe kostbar marmor om det ærverdige minnesmerke. Bakenfor fant man ytterligere en mur som omga Petri grav. På denne muren har fromme pilegrimer i de første kristne århundrer risset innskrifter, navn og bønner, slik man også ser det på martyrenes graver i katakombene, et sik-

St. Peterstatue, som dateres til 3 årh., mens hodet er fra senere tid.

Slik ser grotten ut i dag.

kert bevis på at disse gravsteder har vært gjenstand for særlig vrydnad i den tidligste kristne tid. Innskripsjonene skriver seg fra tiden helt fram til begynnelsen av det 2. århundre. I umiddelbar nærhet fant man også om lag 1500 mynter fra den tidlige romerske keisertid og fram til middelalderen. Dette beviser at disse graver har vært mål for mange pilegrimer.

Det altertårn over Apostelfyrstens grav som presten Gajus nevner, ble bygget inn i Konstantins basilika og fikk omkring år 600 en ny form. Over dette tårn har Pave Gregor den store (560—604) feiret det hellige messeoffer. For å gjøre det mulig fortsatt å ære gravstedet ble det anlagt en ringformet krypt.

Under Pave Calixtus (1119—1124) ble basilikaens gulv ytterligere hevet, slik at det ble oppført et nytt alter over det gamle. Derved kom Apostelfyrstens grav og minnesmerke til å ligge dypere. Og da Konstantins basilika etter å ha tjenestegjort i 1200 år ble erstattet av den nåværende Peterskirke, kom Pave Calixtus' alter til å befinne seg i krypten. Over dette alter ble så det nåværende Bekjennelsesalter reist.

Under utgravningsarbeidene måtte det gås fram med stor forsiktighet ved avdekkelsen av monumentene og senere for å bringe dem i sikkerhet. Det dreiet seg om monumenter som befant seg opptil 7 meter under Peterskirkens gulv og som Berninis veldige baldakin og Bramantes kuppel hvilte på.

Å gjøre det utgravde område tilgjengelig for Romafarere lar seg foreløpig vanskelig gjennomføre på grunn av de trange passasjer. Iallfall vil det kunne skje bare i meget begrenset omfang.

I sin artikkel i *Osservatore Romano* fremholder professor Romanelli at utgravningene i høy grad har bidradd til å styrke de troendes dyrkelse av apostelen Peter, en dyrkelse som har holdt seg ubrutt gjennom 1900 år. De leverer også et nytt bevis for Kristi forjettelse: «Du er Peter og på denne klippe vil jeg bygge min Kirke, og helvetets porter skal aldri overvelde den.»

Beato Angelico: Gravleggelsen.

GUNNAR STANGEBYE

Vaktmester ved bispegården og tilsynsmann ved St. Olavskirken i Oslo, Gunnar Stangebye, avgikk ved døden 27. februar, 68 år gammel på Vor Frue Hospital, styrket med Kirkens hellige nådemidler.

For henved 20 år siden ble Stangebye opptatt i Moderkirken. Han hadde da trukket seg tilbake fra sitt egentlige yrke, forretningslivet, og var glad for i stillhet å kunne tjene sin Kirke ved siden av den usvikelige hengivenhet han næret for sine nærmeste kjære. Han var en mann av få ord, og få ante hva som bodde i denne stillfærende, intellektuelt anlagte personlighet. Da sykdommen ubarmhjertig kalte ham til side, viste han en sjelsstyrke som måtte gjøre et sterkt inntrykk på hans omgivelser, og overgangen til det evige ble en eneste skjønn opplevelse for ham selv og andre.

I hele sin tjenestetid tok Stangebye også del i ekspedisjonen av «St. Olav», der han sto ved sin post like til det siste. Her, som hos Biskopen og prestene, var Gunnar Stangebye en høyt betrodd mann som vil minnes med heder. R.I.P.

*

Requiemessen fant sted i St. Olavs-kirken 2. mars, der pastor I. Hansteen Knudsen forrettet.

FERIEHJEMMET «PERSBRÅTEN»

Til alle som hjalp oss til det gode resultat ved våre to aftenunderholdninger vil vi gjerne rette vår hjerteligste takk. Vi fikk i år kr. 2700.—, altså mer enn i fjor. En varm og dypfølt takk fortjener de damer som hele året rundt lager de mange små og store ting til tombola og lykkehjul, og selv bærer alle utgifter ved arbeidet!

Hjertelig takk alle og enhver.

f. Mariakongregasjonen

Aggie Bruce, Ragnhild Nylund,
Arbeidskomiteens form. prefekt.

Premiekonkurransen

Vi takker alle som har vist oss den store interesse og gått inn for å skaffe «St. Olav» nye abonnenter. Denne gang er det våre prester som har arbeidet iherdigst, og premiene går til: 1. pastor Messel, Oslo, 2. pastor Gorissen, Bergen, 3. pater Castricum, Kr.sand. S. og 4. pater Vanneufville, Oslo.

NKKF som i sitt arbeidsprogram har gått inn for «St. Olav», takker hver i sær som interesserer seg for saken, og håper på fortsatt godvilje og støtte for det aktuelle blad.

f. NKKF's styre
Ingrid Straith Solberg.

UTLANDET:

VATIKANET

Korstoget for fornyelsen av det kristne liv.

Kardinalvikaren av Rom, *Micara*, som av Pave *Pius XII* er gitt i oppdrag å lede korstoget for fornyelsen av det kristne liv, har rettet en oppfordring til over 1000 prester ved den romerske kurie sammen med de mange andre ordensprester i Rom å stille seg til disposisjon for sogneprestene i Rom og hjelpe dem i arbeidet, da de er sterkt overbelastet. Den hellige far hadde i sin tale til fastepredikantene i Rom pekt på «mammutsognene» og rettet en appell til alle prester som ikke er aktivt med soknearbeidet, om å yte hjelp.

Kirkens forbud mot å lese visse bøker og trykksaker.

I anledning den styrtflod av umoralske bøker og trykksaker som har skyllet over verden siden krigens slutt — hva det for dette ofrene ble brakt? — har *Osservatore Romano* sett seg foranlediget til å minne om Kirkens bestemmelser vedrørende forbudt litteratur. Bladet minner om en rekke av de bøker som er ført på index og peker på at også bøker, tidsskrifter og andre publikasjoner som fremmer kjetteri, som søker å undergrave religionen og som støter an mot gode seder også rammes av Kirkens forbud. Særlig peker bladet på all den smutslitteratur pengelystne forleggere søker å gjøre forretning på. Endelig minner bladet om bestemmelsene vedrørende lesning av kommunistisk presse.

Misjon for de rumenske katolikker i den frie verden.

Kongregasjonen for Øst-kirken melder at mgr. *John C. Kirk* fra bispedømmet Savannah-Atlanta i De forente stater er utnevnt til leder for den nydannede misjon for de katolske rumenere i den frie verden. Hans oppgave blir å samle de forskjellige misjoner som er opprettet rundt om i forskjellige land i en organisasjon og å støtte arbeidet åndelig og materielt.

Utenriksministeren hos Paven.

Østerrikes utenriksminister, dr. *Karl Gruber*, ble medio mars mottatt i privat audiens av Pave *Pius XII*.

BELGIA

Slutt på kringkastingsmonopolet.

Den belgiske kommunikasjonsminister, hvem kringkastingen er underlagt, har fremlagt et forslag som tar sikte på å sikre kringkastingen i Belgia en sunn, demokratisk utvikling.

Etter siste krig stablet landets sterkt venstreorienterte regjeringer et kringkastingselskap på benene som fikk monopol på alle sendinger. Som man kunne vente, ble dette gjort til et instrument for de synspunkter som passet venstre-radikal politikk. Belgisk kringkasting har da heller ikke i årene etter krigen gitt et fullverdig uttrykk for hele landets kulturliv.

For noen tid siden ga en offentlig undersøkelse i den val-lonske delen av Belgia stort flertall mot den belgiske kringkastings monopol-stilling. Kommunikasjonsministeren imøtekommer nå dette folkeønske, og hans forslag går ut på dannelsen av private kringkastingselskaper som vil få rådighetsrett over kringkastingsstasjonene. Den belgiske kringkasting slår ved dette inn på den vei som har vært fulgt i Holland og som i enhver henseende har vist seg å føre til tilfredsstillende resultater.

BULGARIA

Den katolske Kirke har opphørt å eksistere.

Meget sjelden når nyheter fra dette ulykkelige land bak jernteppet omverdenen. Presidenten for den bulgarske nasjonalkomité, dr. *Georgi M. Dimitroff*, som oppholder seg i Vest-Tyskland, meddeler nå at Den katolske kirke i Bulgaria ifølge de siste meldinger praktisk talt har opphørt å eksistere. Etter at alle biskopene er arrestert, har kommunistene gjort

Kardinal Nasalli-Rocca

Erkebiskopen av Bologna, kardinal *Giovanni-Battista Nasalli-Rocca de Corneliano* avgikk ved døden den 13. mars i Bologna. Han ville ha fylt 80 år i august og hadde vært erkebiskop i Bologna siden 1921 og medlem av Det hellige kollegium siden 1923. Den hellige far var ved begravelen representert av kardinal *Masella*.

Utover sitt arbeide som overhyrde vil en minnes den avdøde kardinal for hans arbeide i Den katolske aksjon, særlig blant ungdommen og for det hjelpearbeide han satte i gang under den 2. verdenskrig. Det lyktes ham bl. a. å få Bologna erklært som åpen by.

Hans død reduserer tallet på medlemmene av Det hellige kollegium til 48. 21 kardinaler er nå avgått ved døden siden konsistoriet i 1946.

Bergen

Arsmøtet i St. Olavslaget ble holdt den 23. mars. Det gamle styret ble gjenvalgt og består av: J. B. Lorentzen, formann; Hjalmar Titland, sekretær; Jean Maubach, kasserer. Representant for St. Elisabethsföreningen er fru S. Smith og for Ungdomslaget frk. M. Joys.

Arskontingenten ble forhøyet fra kr. 4,— til kr. 5,— Laget har nå 49 medlemmer, hvorav 1 livsvarig.

L. L.

Vi gratulerer!

fru Josephins *Strait*, St. Olavs menighet i Oslo, som den 19. april fyller 90 år.

Pilegrimsreisene

blev arrangert av oss i 1950 —

Vi ordner Deres reise

i Norge eller til utlandet — vi skaffer alle
billetter og ordner hotellplass i
inn- og utland —

METRO TRAFIKK A/s

Karl Johansgt. 31 (Inng. Arbeidergt.)

Telf. 33 32 43 - 33 32 52 - 33 63 02

det umulig for prestene å komme i kontakt med de troende. De siste gjenværende prester har fulgt sine overhyrder på veien til sovjet-russiske konsentrasjons- og arbeidsleire. De katolske kirker og kirkens eiendom er overgitt til det kommunistiske parti.

Den ortodokse kirke er visselig erklært å være en uavhengig kirke, men styres kommisarisk av «Direktøren for kirkelige anliggender», dr. *Pavel Taragov*, som Synoden følger i ett og alt. Erkebiskop *Jossif* har gitt uttrykk for sin absolutte hengivenhet overfor patriarken i Moskva, *Alexej*.

CANADA

Laval-universitetet i Quebec 100 år.

I anledning av at Laval-universitetet i Quebec har bestått i 100 år, seblererte erkebiskopen av Quebec, mgr. *Roy*, pontifikal-messe i katedralen i Quebec nylig. Blant de tilstedeværende såes også Canadas statsminister. Hovedhøytideligheten vil bli feiret i september, og til denne vil også Vatikanet sende en representant. Laval-universitetet er det eldste franske universitet på det amerikanske kontinent.

CHINA

Tallet på katolske misjonærer blir stadig mindre.

Det meldes fra Hongkong at tallet på utenlandske katolske misjonærer i China er kommet ned i 1650. Av disse er 1121 misjonsprester, 438 ordenssøstre, 666 legbrødre og 25 skolasitikere. Siden 1948 er i alt 3730 utenlandske katolske misjonærer, hvorav halvparten misjonsprester, utvist av det kommunistiske China. Av de misjonsprester som er tilbake, er om lag 75 arrestert eller pålagt husarrest. Tallet på innfødte prester anslåes til 2500. Hertil kommer noen tusen kinesiske, katolske søstre.

EGYPT

Panikk blant de kristne.

Etter de voldsomme urolighetene i Kairo den 26. januar rår det alminnelig uro blant alle fremmede i Egypt. Alle som ikke er av egyptisk avstamning søker å forlate landet. Det er særlig til Australia og Sør-Amerika man søker å komme. En alminnelig kapitalflukt følger denne bevegelse. Selv om regjeringen gjør alt for å berolige gemyttene, lykkes det ikke å gjenreise tilliten til styremaktene og deres evne til å gjenopprette ro og orden.

FILIPPINENE

Frimurerlosjens stormester vendte før sin død tilbake til Kirken.

Stormesteren for den filippinske frimurerlosje, presidenten for Nasjonalbanken, *Vincente Carmona*, vendte noen timer før sin død tilbake til Kirken og ble gravlagt på den katolske kirkegård La Loma.

FRANKRIKE

Det store flertall av medlemmene av «Det kristne håps fellesskap» vendt tilbake til Kirken.

Det store flertall av de over 200 franske studenter som på grunn av medlemskap i «Det kristne håps fellesskap» ble ekskommunisert av erkebiskop *Feltin*, er vendt tilbake til Kirken. Bare om lag 30 studenter står ennå som medlemmer av dette heretiske samfunn som er dannet av den frafalne prest *Massin*.

80 000 syke til Lourdes i 1951.

Biskopen av Tarbes og Lourdes, mgr. *Theas*, meddelte under et besøk i Zürich nylig at 80 000 syke, ledsaget av 1410 leger i løpet av 1951 besøkte Lourdes. Sterkest inntrykk gjorde en gruppe på 500 blinde fra Dunkerque.

Daglig bønn for Mao Tse Tungs omvendelse.

Den franske menighet i Oessy i Frankrike ber hver dag i sin nye kirke for den kinesiske kommunistfører *Mao Tse Tungs* omvendelse. På flere stener i den lille kirke kan man finne navnet på Chinas mektige kommunistiske diktator risset inn, da han indirekte har bidratt til bygningen av kirken.

Menighetens prest hadde ikke nok penger til sitt kirkebygg. Han kom på den idé å få folk til å kjøpe stener til kirken mot at de fikk sine navn inngravert i dem. Blant disse bidragsytere var også en ordenssøster som i mange år hadde vært lærerinne ved en kinesisk skole og der hadde Mao Tse

Tung som elev. Da han forlot skolen ga han henne — som tegn på sin takknemlighet — et ur. Ordenssøsteren solgte uret og kjøpte i stedet bygningsstener til kirken i Oessy og lot risse Mao Tse Tungs navn inn i stenene. Ved overrekkelser av stenene ba hun om at det daglig i kirken måtte bes for Mao Tse Tungs omvendelse.

Det franske hierarki om seksualundervisningen i skolene.

Frankrikes kardinaler og erkebiskoper var samlet til et to dagers møte medio mars og sendte ut mandag den 17. mars en erklæring vedrørende seksualundervisning i skolene.

Det heter i erklæringen at slik undervisning må gis individuelt og gradvis til barna av foreldrene og at det både er en psykologisk feil og en moralsk fare å gi slik undervisning til klasser av skolebarn hvis sinn kanskje ikke er modne nok til å motta den.

Alkoholismen — en nasjonal svøpe.

Den 18. februar omtalte avisen *Le Figaro* at Kammerets finanskomité hadde redusert avgiften til det offentlige på aperitiffer med 15 prosent. I denne forbindelse offentliggjorde avisen en rapport om alkoholismens herjinger i det franske folk som var oversendt finanskomiteen. Av denne rapport framgår det at hver 10. franskmann er alkoholiker og at det koster nasjonen 448 milliarder francs om året å behandle alkoholismens ofre. I rapporten heter det bl. a.:

«Alkoholismen er en nasjonal svøpe. De talloppgaver som foreligger er talende nok. Mellom 25 og 30 prosent av alle syke som er lagt inn på landets sykehus til behandling, er syke på grunn av misbruk av alkohol; det samme er tilfelle med 30 prosent av alle som er lagt inn til psykiatrisk behandling; 50 prosent av dem som mottar offentlig understøttelse er alkoholikere; 50 prosent av alle som blir myrdet og opptil 80 prosent av morderne; 30 prosent av dem som befolker fengslene er alkoholikere.»

Siden krigen sluttet har misbruket av alkohol tiltatt kolossalt. I 1945 hadde Frankrike 370 000 pasienter hvis sykdom direkte kunne føres tilbake på alkoholmisbruk. I dag er tallet 1 300 000.

De hundreder av katolske organisasjoner som i lang tid har kjempet mot alkoholmisbruk, håper at denne rapport vil virke som en nasjonal vekker.

HOLLAND

100 års jubileet for gjenreisningen av hierarkiet.

I forbindelse med feiringen av 100 års jubileet for gjenreisningen av hierarkiet, vil det bli gjennomført en rekke større festligheter, heter det i en melding fra Amsterdam. En jubileumskomité ble nedsatt allerede i fjor. Det vil i forbindelse med jubileet bli holdt en rekke kongresser. Man planlegger også en representativ utstilling som vil gi et retrospektivt utsyn over alt som er utført etter at hierarkiet ble gjenreist. Jubileet vil også bli utnyttet til innsamling av en større sum til utvidelse av det medisinske fakultet ved det katolske universitet i Nijmegen.

Islam og kristendommen.

I misjonsselskapet i Nijmegen har den kjente hollandske misjons- og Islam-kjenner, prof. dr. *Houben S. J.*, nylig holdt et oppsiktsvekkende foredrag om stillingen i Den nære orient. Foredragsholderen framholdt at Islam er en langt større fare for kristendommen i Den nære orient enn kommunismen. Islam som ennå har bevart sin intolerante, totalitære karakter, befinner seg for tiden mellom kommunismen og kristendommen. Etter alt å dømme kommer muhammedanerne innfor valget mellom kommunisme og kristendom til å velge kommunismen, uttalte professor Houben.

INDIA

Katolikk statsminister i staten Travancore-Cochin.

I den indiske stat Travancore-Cochin er katolikken *A. J. John* valgt til leder for Kongress-partiets fraksjon i statens parlament. Som leder av den sterkeste gruppe kommer han til å bekle statsministerens embede og tilsette de andre statsråder. Ved valget av John til fraksjonens leder, blir for første gang i Indias historie en katolikk statsminister.

ITALIA

De italienske katolikkens 25. sosiale uke.

De italienske katolikker gjennomfører i år sin 25. sosiale

uke. Denne jubileumsuke finner sted i tiden fra den 21.—27. september i Turin. Ukens tema blir: «Næringslivets oppgave i dag».

Feiringen av 700 års minnet for St. Clara's død.

På et møte som nylig ble holdt i Assisi hvor både religiøse og sivile myndigheter var representert, drøftet man planleggingen av feiringen av 700 års dagen for St. Clara's død. Commendatore *Arnaldo Fortini* som er president for Det internasjonale selskap for franciskanske studier, fremla en plan som omfattet hele året 1952. Den foreslår bl. a. en prosesjon Palmesøndag fra katedralen San Rufino i Assisi til Santa Maria degli Angeli for å påkalle St. Clara's forbønn for freden. Videre at alle sogn i Italia forener seg med Assisi i en lydning til St. Clara den 22. juni, den dag da Assisi ble befridd fra sarasenerne; planen omfatter videre særlige høytideligheter på festen for Portiuncula-avluden den 2. august og på festen for St. Clara den 12. august. I september er det meningen å la holde en studietuke under ledelse av Det internasjonale selskap for franciskanske studier. Man har også planer om å holde en internasjonal kongress av Den franciskanske tredje orden. Særlige høytideligheter vil bli arrangert i omegnen av Assisi på steder som er knyttet til minnet om St. Clara.

Hvor mange kirker finnes det i Italia?

Ikke bare Rom, men hele Italia, er rik på kirker. Rundt regnet finnes det i dag 62 000 kirker i landet, fordelt på 24 472 sogn. Om lag halvparten av disse ligger i Nord-Italia. Piemonte har 9485 kirker, Liguria 2653, Lombardia 6671, Venezia 7504, Emilia 2241 og Romagna 2030 kirker. 21 prosent av kirkene finnes i Mellom-Italia, som har 13 256 kirker med 2745 i Umbria, 2537 i Marche, 5721 i Etruria, 420 i Roma og 1833 i Latium. Syd-Italia har 13 092 kirker, Sicilia 3531 og Sardinia 1453 kirker.

JAPAN

Den største katolske kirke skal oppføres i Oita.

Landets største katolske kirke skal nå oppføres i Oita som er det eldste katolske bispesete i Japan. Allerede i det 16. århundre hadde jesuittene sitt hovedkvarter i denne byen.

JUGOSLAVIA

Kampen mot Kirken raser uten opphør.

Neue Züricher Zeitung's korrespondent i Beograd skriver den 9. mars følgende om forholdene i Jugoslavia:

«En intensiv kampanje mot religionen og kirkene raser nå over hele Jugoslavia. Anklager mot og fordømmelser av prester som beskyldes for fiendtlige handlinger mot staten, fyller avisene hver dag. Kampanjen er ikke bare rettet mot Den katolske kirke; den er også rettet mot den serbisk-ortodokse kirke og mot Islam. Således refererer *Politika* den 4. mars fra et møte som «Folkefronten» holdt i Banja Luka i Bosnia, hvor byens ortodokse biskop ble beskyldt for fiendtligheter mot staten. Den samme beskyldning ble rettet mot den katolske biskop av Banja Luka, dr. *Celik*; samtidig ble den tidligere mufti av Banja Luka, *Mustafa Nurkic*, beskyldt for forsøk på å gjenreise en ungdomsorganisasjon som fantes før krigen. I en av disse artikler, i den slovenske avis *Ljudska Pravica*, kan en lese følgende: «Den sosialistiske moral er meget høyere enn noen religiøs moral, fordi den lærer at sannheten må respekteres...»!!!

KONGO

Innfødt utnevnt til biskop.

Den katolske prest *Louis Bigirumwami* er utnevnt til apostolisk vikar av Nyundo og til titulærbiskop av Garriman. Han er den første innfødte biskop i Belgisk Kongo.

Gode resultater av den katolske fagforenings virksomhet.

«Syndicalisme Chrétien», månedstidsskriftet til den katolske fagforening i Belgisk Kongo, gir interessante opplysninger om det pionér-arbeide som den katolske fagforeningsbevegelse har utført siden den ble startet i 1946.

Siden den 1.10.1950 er minstelønnsattsene blitt hevet betraktelig, hvilket igjen har ført til at lønningene er steget for alle industriarbeidere. Til tross for heftig motstand er det videre lykkedes å få gjennomført at det ytes familiebidrag. Når regjeringen nå har tatt initiativet til en alminnelig sosial-

forsikring, skyldes det også press fra de katolske fagforeninger.

Av andre resultater som er oppnådd kan nevnes at det nå er kommet fart i arbeidet for å reise gode arbeider-boliger, at arbeids- og ferietiden er regulert og at man er gått i gang med å anlegge yrkesskoler. Imponerende resultater når en tar i betraktning at den katolske fagbevegelse først ble startet i 1946.

SPANIA

Den eukaristiske verdenskongress.

Umiddelbart etter den pavelige legats ankomst vil den 35. internasjonale, eukaristiske kongress bli åpnet med en høytidelighet i katedralen i Barcelona. Etter at den pavelige bulle er lest opp og kardinallegaten og erkebiskopen av Ottawa har holdt taler, vil Alterets Sakrament bli utstillet. I de påfølgende dager vil følgende temaer bli behandlet: «Eukaristien og freden i familielivet», «Eukaristien og den individuelle og sosiale fred» og «Eukaristien, freden og Kirkens enhet».

TSJEKKOSLOVAKIA

Over 2000 prester i konsentrasjonsleir.

Det tsjekkiske katolske nyhetsbyrå *Veritas* melder at over 2000 katolske prester nå sitter bak piggtråden i 8 forskjellige konsentrasjonsleire. Disse leire er opprettet utelukkende for geistlige fanger. Et stort antall andre prester sitter fengslet i fire andre konsentrasjonsleire sammen med politiske fanger.

Det kaller man religion!

Den katolske tsjekkiskoslovakiske nyhetstjeneste *Veritas* som utkommer i Rom, gir i en melding et slående eksempel på i hvilken ånd den «katolske aksjon» som er stablet på benene av kommuniststyret, arbeider.

I julenummeret til ukeavisen «Krestanska Zena» som betyr den kristne kvinne, heter det:

«På kvelden før den aller vakreste høytidsdag frembærer vi vår troskap og kjærlighet, disse livets verdifulleste gaver, og vår takk og vender oss mot øst mot den lysende by Moskva for å gi uttrykk for vår samhörighet med skaperen av en ny tidsalder for menneskeheten, vårt århundres store sønn, *Josef Stalin*. Om vårt forhold til Russland er prøvestenen på vår fedrelandskjærlighet, blir vår hengivenhet til Stalin, det nye livs heroiske skaper og oppdager som legemliggjør den fremskrittvennlige verden, målestokken for vår sannferdighet, vår humanisme og vår tro på menneskets lykke...»

TYSKLAND

Ny generalvikar for erkebispedømmet Köln.

Erkebiskopen av Köln, kardinal *Frings*, utnevnte den 5. mars direktøren for det erkebiskopelige konvikt Leoninum i Bonn, *Joseph Teusch*, til generalvikar for bispedømmet Köln. Den tidligere generalvikar, dr. *Emmerich David*, har av helsegrunner måttet trekke seg tilbake.

Internasjonal akademisk misjonskongress.

Den X. internasjonale, akademiske misjonskongress finner sted i Aachen i tiden fra den 2.—5. juni. Kongressen kommer til å behandle foruten kirkelige og teologiske spørsmål, også spørsmål av politisk, sosial og kulturell art. Det har allerede meldt seg deltagere fra alle europeiske land og fra en rekke oversjøiske. Sekretariatet til denne kongress er henlagt til Aachen.

Romano Guardini pavelig husprelat.

Professor, dr. *Romano Guardini*, den kjente tyske teolog og skribent, som har sitt virke henlagt til München, er utnevnt til pavelig husprelat.

UNGARN

Jesuittenes provins-prior fremdeles fengslet.

Jesuittenes provins-prior i Ungarn, pater *Csávossy*, har nå sittet fengslet uten dom siden høsten 1950. Han ble arrestert sammen med abbeden for Cistercienserklosteret i Zirc, pater *Vendel Endredy*, som satt på tiltalebenken sammen med erkebiskop *Grösz* i juni i fjor. Pater *Csávossy's* navn ble nevnt under denne rettergang, og det ble opplyst at han var blitt arrestert fordi han hadde holdt fast ved at de løfter jesuit-

tene hadde avlagt var gyldige selv om ordenen var blitt oppløst i Ungarn og fordi han hadde latt en prest bli opptatt som medlem av ordenen. Fra vel underrettet hold i Ungarn meldes det nå at årsaken til at han ikke har vært brakt inn for en «domstol» er den at han hele tiden hårdnakket har nektet å godta de beskyldninger kommunistene har rettet mot ham. Det heter imidlertid at han nå snart vil være tilstrekkelig «preparert».

«Illegale religiøs undervisning.»

Undervisningsdepartementets offisielle publikasjon *Köznevelés* offentliggjør i sitt nummer for den 16. januar en tale av undervisningsministeren, *Josef Darvas*, der det bl. a. heter: «... Skoledirektører og lærere som blir spurt om der fra klerikalt, reaksjonært hold utøves noen destruktiv innflytelse på undervisningen, svarer i alminnelighet at det ikke er tilfelle. Er dette sant? Nei, det er ikke sant. Bare i Budapest har man kunnet slå fast 62 tilfelle av *illegal, religiøs undervisning*. Vi må gjøre slutt på denne illegale religiøse undervisning som ikke er i overensstemmelse med den avtale som er inngått mellom hierarkiet og staten.»

Betegnelsen «illegale, religiøs undervisning» er noe helt nytt i den kommunistiske terminologi.

ØSTERRIKE

Stephansdomen snart restaurert.

Gjenreisningen av Stephansdomen står nå foran sin avslutning, heter det i en melding fra Wien. Den 26. april kommer erkebiskopen av Wien, kardinal *Innitzer*, til å innvie hovedalteret og å lese den første messe ved dette alter etter restaureringen. Den 27. april kommer kardinalen til å feire den første pontifikale høymesse i det Albertinske Kor som nå igjen er åpnet. Når dommen er helt gjenreist vil det i forbindelse med høytidelighetene bli holdt en religiøs uke.

Sterkt behov for katolske skoler.

I et felles hyrdebrev for fasten kommer biskopene i Østerrike inn på skolespørsmålet og understreker at den omstendighet at det store flertall av katolske foreldre er nødt til å sende sine barn til statens konfesjonsløse skoler, er utålelig. De retter en advarsel til de troende og ber dem være på vakt mot «de alvorlige farer som truer med å ødelegge det religiøse liv hos den kommende generasjon i dens barndom, før den ennå er fullt utviklet.» I høyere grad enn noensinne, sier biskopene, er det påkrevet med et system som gjør det mulig å gi alle katolske barn undervisning i katolske skoler; under de nåværende forhold er dette nesten umulig, da staten har monopol på undervisning i folkeskolene. De fleste foreldre har ikke noe annet valg enn å sende sine barn til disse skoler, også i de tilfelle hvor lærerne ikke er katolikker. Og biskopene fremholder at denne tilstand ikke får vare ved i det uendelige. De peker på den løsning av skolespørsmålet som har funnet sted i andre europeiske land, og krever at spørsmålet blir løst på en tilfredsstillende måte også i Østerrike.

NORMANN

Fotograferer over hele landet

JOHS. LIE
Kjøttforretning

Hamar

BRØDR. WESTGAARD
Markiser - Møbler - Linoleum

Hamar

CHR. PLATOU MUSTAD

Hamar

A. STEEN
Etablert 1854

Hamar

ARNT JENSEN A/S
Rørleggere

Hamar

Ta aktivt del i Den stille
ukes gripende liturgi ved
hjelp av vår lille bok

STILLE UKE

Kr. 3.- (noen få ekspl. til kr. 2.-).

Den ny utgaven
av salmeboken
«CANTEMUS»
DOMINO»

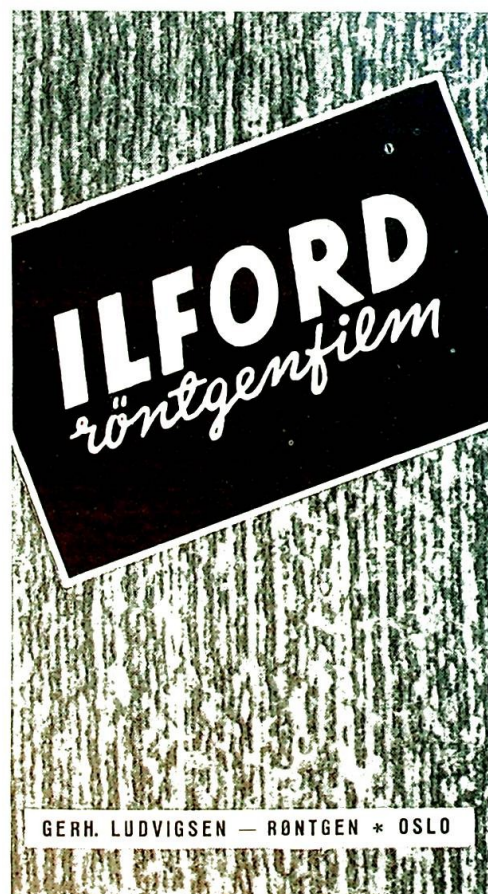
Innb. kr. 8.-

Særavtrykk av
TILLEGG II

til V. utgave av salmeboken
m. 76 nye numre plus
kompletorium og registre

Kr. 1.50

St. Olavs Forlag,
Akersv. 5, Oslo

INGENIØR STRÆTKVERN

HAMAR
Tlf. 1681 - 1532

KR. MOHN
Urmaker - Optiker

Hamar

INNRAMMING

SE
vårt gode utvalg i
fotografirammer

Didr. Andersen & Søn A/s
BERGEN

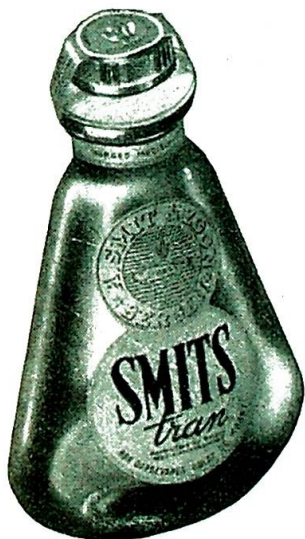

NYGÅRDSGT. 12

KOBA CHRISTENSENS
BEGRAVELSESBYRÅ
ENGEN 37 - BERGEN

Telefon: 11 804
Privat: 98 013 - 96 588

HVER DAG

Fores av større kolonialforretninger
A. SMIT & ZOON
BERGEN

Benytt

Dem av

våre

avetterende!

BERGEN

Alliance
KONFEKTFORRETNING
Nygårdsgate 1. — Telf. 11 907 Bergen
Alt i sjokolade

Stempler
av enhver art
Skilt
for ethvert behov

A/S KR. MADSENS BOK- & PAPIRHANDEL
BERGEN

BRYGGEN 5 - LEPPEN - TELEON 11482

BIRGER MICHELSEN

MALERMESTER
FOSSWINKELSGATE 20
Maler prestegården i Bergen
Tlf. 12 443 — 97 269

Alt i Papir og
Kontorartikler

TORNÖE

BRØDR. KREBS

Børste & Penselindustri
Bergen
Telefon 11 317

EGON JOHANNESSEN A/S

Poteter - Grønnsaker - Frukt
Engros
Rikstelefon 16809
Postboks 315 - BERGEN

All slags

skadeforsikring

Chr. Vestheim & Co

MEK. VERKSTED & RØRFORRETNING
VESTRE STRØMKAI 1 — BERGEN — TELEFON 16794

Sølv
for

Theodor Olsens Eff.
JUVELER SMÅSTRANDCT 4

alle
anledninger

ERLING KRAGE A/S
PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen
Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»

GEISHA - TE

Kjøkken-
utstyr

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

NORENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

**Besle
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler**

OSLO	
Benytt Dem av våre avetterende!	Såpe og Vaskemidler F. A. KNUDSMOEN Postboks 4027 - Oslo Tlf. 46 22 39
	ROSENLUND BLOMSTERFORRETNING Inneh.: Helbjørg Rosenlund Akersgt. 65 B, vis à vis Trefoldighetskirken - Tlf. 33 55 16 Moderne kransbinderi - Buketter Dekorasjoner og Brudeutstyr
	TAPETHUSET Tordenskjoldsgt. 6 b, Oslo Tlf. 41 07 76 Tapeter — Linoleum
Røntgen- og elektromedisinske apparater PROTON NORSK RØNTGEN	
A/s Norsk Medicinsk Varehus Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell Brilleoptikk	
FREDRIK HVEDING Tekn. Kem. Fabrikk og Farvehandel Kirkegt. 3, Oslo Telefon: butikk 42 30 63 kontor 42 15 22 - 41 60 79	HANS KARLSEN MALERFORRETNING Utfører all slags malerarbeid Tordenskjoldsgt. 6 B Tlf. 41 07 76 - Oslo
Johan Olsen & Sønner Murmester og Entreprenørforretning Kongensgt. 17 - Oslo Etabl. 1896 Tlf. 42 50 85 - 42 52 23	<p>I UNGDOMMEN VEIER EN KRONE SA LITT, I ALDERDOMMEN SAK- NES DEN TITT —</p> <p style="text-align: center;">«KLAR» Fåes i banker over hele landet</p>